



AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru
modificarea Codului Penal**

Analizând **propunerea legislativă pentru modificarea Codului Penal**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B224 din 27.04.2016,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea art.266 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul incriminării drept infracțiune de nedenunțare a „omisiunii de a denunța în maximum 30 de zile săvârșirea unei fapte prevăzute de Codul Penal”.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative preconizate, în ceea ce privește fondul reglementării, semnalăm următoarele:

2.1. Infracțiunea de nedenunțare, prevăzută la art.266 din noul Cod penal era incriminată și de Codul penal din 1968, la art.262, având denumirea marginală „Nedenunțarea unor infracțiuni”. Comparativ cu reglementarea anterioară, prin noul Cod penal a fost restrânsă sfera faptelor a căror nedenunțare se pedepsește penal, fiind

excluse infracțiunile contra patrimoniului. Potrivit Expunerii de motive la Legea nr.286/2009 privind Codul penal, adoptarea acestei soluții legislative s-a datorat, în primul rând, „modificărilor evidente ale rațiunilor avute în vedere de legiuitor la data incriminării acestei fapte”. Astfel, s-a precizat că „sanționarea penală a oricărei persoane pentru nedenunțarea unor infracțiuni săvârșite contra patrimoniului nu mai este necesară în prezent mai cu seamă în condițiile în care infracțiunea a fost deja comisă, așa cum prevede textul în vigoare” și, ca urmare, a fost incriminată doar fapta persoanei care, luând cunoștință de comiterea unei fapte prevăzute de legea penală contra vieții sau care a avut ca urmare moartea unei persoane, nu înștiințează de îndată autoritățile.

Potrivit proiectului, se are în vedere extinderea sferei infracțiunilor a căror nedenunțare se pedepsește, obligația de denunțare fiind instituită pentru toate „faptele prevăzute de Codul penal”. În cuprinsul Expunerii de motive nu se arată care au fost rațiunile care au stat la baza acestei soluții legislative, însă se precizează că s-a avut în vedere extinderea denunțului imediat „față de toate faptele penale”. Menționăm însă că, prin formularea propusă prin proiect, sunt excluse din această categorie toate faptele incriminate de legile penale speciale.

Având în vedere aceste aspecte, apreciem că se impune reanalizarea textului din acest punct de vedere.

2.2. Referitor la termenul de 30 de zile stabilit prin norma propusă prin proiect, precizăm că, în lipsa stabilirii momentului de la care acest termen începe să curgă, reglementarea este inaplicabilă. Pe de altă parte, termenul este mai mare decât cel stabilit de norma aflată în prezent în vigoare, potrivit căreia denunțarea trebuie realizată „de îndată” ce persoana a luat cunoștință de săvârșirea anumitor infracțiuni. Sugerăm reanalizarea textului și sub acest aspect.

2.3. În ceea ce privește pedeapsa prevăzută în proiect pentru infracțiunea de nedenunțare, semnalăm că majorarea limitelor acesteia de la cele în vigoare în prezent - închisoarea de la 6 luni la 2 ani sau amendă - la închisoarea de la 2 la 6 ani, ar trebui reanalizată, în raport cu regimul sancționator instituit de noul Cod penal. În mod special, ar trebui avut în vedere raportul dintre pedeapsa propusă prin proiect și cele prevăzute la art.267, pentru infracțiunea de omisiune a sesizării (închisoarea de la 3 luni la 3 ani sau amenda) și la art.410, pentru

infracțiunea de nedenunțare a unor infracțiuni contra securității naționale (închisoarea de la 2 la 7 ani).

2.4. Referitor la eliminarea cauzelor de nepedepsire prevăzute în prezent la art.266 alin.(2) și (3), precizăm că această soluție trebuie reanalizată. Astfel, atât în doctrina recentă¹, cât și în lucrările consacrate Codului penal anterior², s-a subliniat că instituirea cauzei de nepedepsire prevăzută la alin.(2) are în vedere „forța afecțiunii familiale” care împiedică anumite categorii de persoane, aflate în relații afective speciale cu făptuitorul, să denunțe comiterea unei infracțiuni de către acesta din urmă.

Pe de altă parte, atât cauza de nepedepsire prevăzută în prezent la alin.(2), cât și cea prevăzută la alin.(3), sunt instituite și pentru infracțiunea de nedenunțare a unor infracțiuni contra securității naționale, text rămas nemodificat prin proiect.

3. Sub rezerva observațiilor de la pct.2 din aviz, la forma actuală a proiectului, din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, precizăm următoarele:

3.1. Titlul trebuie reformulat, astfel:

„Lege pentru modificarea art.266 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal”.

3.2. Partea dispozitivă a articolului unic trebuie reformulată, astfel:

„**Articol unic.** - Articolul 266 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:”.


dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 520/26.05.2016.

¹ Ilie Pascu, Vasile Dobrinoiu, Mihai Adrian Hotca, Ioan Chiș, Mirela Gorunescu, Costică Păun, Norel Neagu, Maxim Dobrinoiu, Mircea Constantin Sinescu, Noul Cod penal comentat, vol.II, Partea specială, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p.398.

² Vintilă Dongoroz, Siegrfried Kahane, Ion Oancea, Iosif Fodor, Nicoleta Iliescu, Constantin Bulai, Rodica Stănoiu, Victor Roșca, Explicații teoretice ale Codului penal român, vol.IV, Partea specială, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1972, p.203.

Lege privind Codul penal

Decizia ICCJ nr. 2/2014 - M.Of. nr. 3019 din 30 apr. 2014(art. 5);Decizia ICCJ nr. 1/2014- M.Of. nr. 349/13 mai 2014(art. 6, art. 39);Decizia ICCJ nr. 4/2014 - M.Of. nr. 434/13 iun. 2014(art. 129 alin. (2) lit. b));Decizia ICCJ nr. 5/2014- M.Of. nr. 470/26 iun. 2014(art. 9);Decizia ICCJ nr. 6/2014- M.Of. nr. 471/26 iun. 2014(art. 6 alin.(1));Decizia ICCJ nr. 7/2014- M.Of. nr. 471/26 iun. 2014(art. 6);Decizia ICCJ nr. 8/2014- M.Of. nr. 473/27 iun. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 14/2014- M.Of. nr. 525/15 iul. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 14/2014- M.Of. nr. 546/23 iul. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia I.C.C.J. nr. 20/2014 - M.Of. nr. 766/22 oct. 2014(art. 175 alin. (2) teza întâi));Decizia ICCJ nr. 21/2014- M.Of. nr. 829/13 nov. 2014(art. 5 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 26/2014- M.Of. nr. 24/13 ian. 2015(art. 175 alin. (1) lit. c) și alin. (2);Decizia ICCJ nr. 1/2015-M.Of. nr. 105/10 feb. 2015(art. 308));Decizia ICCJ nr. 4/2015- M.Of. nr. 244/9 apr. 2015(art. 196 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 3/2015(M.Of. nr. 380/2 iun. 2015);Decizia ICCJ nr. 10/2015(M.Of. nr. 389/4 iun. 2015(art. 367 alin. (1) și (6));Decizia ICCJ nr. 12/2015- M.Of. nr. 409/10 iun. 2015(art. 6 alin. (1), art. 183, art. 309)Decizia ICCJ nr. 13/2015- M.Of. nr. 410/10 iun. 2015 (art. 96 alin. (5) raportat la art. 44 alin. (2));Decizia ICCJ nr. 20/2015- M.Of. nr. 573/30 iul. 2015(art. 327 alin. (2))

1 promulgată prin D. nr. 1211/2009 M. Of. nr. 510/24 iul. 2009

Decret pentru promulgarea Legii privind Codul penal

2 modificări prin L. nr. 27/2012 M. Of. nr. 180/20 mar. 2012

Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

modifică art. 153 alin. (2), art. 161 alin. (2); introduce alin. (3) la art. 153, alin. (3) la art. 161

3 completat prin L. nr. 63/2012 M. Of. nr. 258/19 apr. 2012

Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

introduce lit. e) la art. 108, art. 112_1

Notă: v. Ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la art. 118 din Codul penal, trimiterea se va considera făcută la art. 118 și 118_2 și ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la confiscare ca măsură de siguranță, trimiterea se va considera făcută și la confiscarea extinsă. Ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la art. 112 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, trimiterea se va considera făcută la art. 112 și 112_1 și ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la confiscare ca măsură de siguranță, trimiterea se va considera făcută și la confiscarea extinsă.

4 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

la data de 1 februarie 2014, modifică art. 9 alin. (3), art. 61 alin. (3), art. 64 alin. (5) lit. b), art. 65 alin. (1), (2) și (4), art. 80 alin. (2) lit. d), art. 82, art. 83 alin. (4), art. 85 alin. (3) și (4), art. 93 alin. (4), art. 98 alin. (1), art. 101 alin. (4), art. 106, art. 116 alin. (2), art. 144 alin. (1) și (2), art. 155 alin. (4), art. 175 alin. (1) lit. c), art. 182 lit. e), art. 210, art. 211 alin. (2), art. 231, art. 234 alin. (2), art. 289 alin. (1), art. 292 alin. (1), art. 294 lit. c), art. 302 alin. (6), art. 308 alin. (1), art. 344, art. 345, art. 391 alin. (2), art. 416 alin. (3), art. 430; introduce lit. d) la art. 75 alin. (1), lit. g) la art. 294, alin. (7) la art. 302, alin. (6) și (7) la art. 342, alin. (3) la art. 407, lit. h) la art. 443 alin. (1); abrogă art. 101 alin. (6), art. 139 alin. (3)

Decizia ICCJ nr. 4/2014 - M.Of. nr. 434/13 iun. 2014

5 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 265/2014 M. Of. nr. 372/20 mai 2014
Decizia nr. 265 din 6 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Codul penal

dispozițiile art. 5 sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.

- 6 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 508/2014 M. Of. nr. 843/19 nov. 2014
Decizia nr. 508 din 7 octombrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal
prevederile art. 159 alin. (3) sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit
- 7 modificări prin L. nr. 159/2014 M. Of. nr. 887/5 dec. 2014
Lege pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal
abrogă art. 276
- 8 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 732/2014 M. Of. nr. 69/27 ian. 2015
Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal
constată că sintagma „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) este neconstituțională
- 9 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 11/2015 M. Of. nr. 102/9 feb. 2015
Decizia nr. 11 din 15 ianuarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal
dispozițiile art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012
- 10 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 603/2015 M. Of. nr. 845/13 nov. 2015
Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal
sintagma "ori în cadrul oricărei persoane juridice" din art. 308 alin. (1) cu raportare la art. 301
- 11 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 603/2015 M. Of. nr. 845/13 nov. 2015
Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal
sintagma "raporturi comerciale" din art. 301 alin. (1)